Rok VI. Nr. 204

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski“ wraz z dodatkami „Rolnik“, „Anioł Stróż“, „Ognisko Domowe“ i „Dodatkiem niedzielnym“. — W ekspedycji miesiecznie 2.20 zł — z odnoszeniem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnoszeniem 2.45 zł — przez pocztę 2.54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł., przez pocztę już z odnoszeniem 7,62 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski“. Skryt. poczt. 33

Chojnice, niedziela 5 września 1926 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza petyt. lub jego miejsce 15 gr, na 3-ej stronie 6 łam. 25 gr, na 2-ej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

W fali kongresów i konferencji.

Kongres mniejszości narodowych w Genewie.

Żyjemy w epoce kongresów i konferencji. Jedna konferencja światowa lub kongres goni drugi, a nieraz odbywają się dwie lub trzy konferencje równocześnie.

Jeżeli dotąd zarzucano wielką gadatliwość Polakom, to dziś trzeba ten zarzut stosować do całej Europy. ile to się dzisiaj nagada w tej Genewie na tych rozmaitych konferencjach światowych — i to bez pożytku i celu!... Gdyby to gadanie było złotem, to bodajby można niem brukować ulice.

Niestety jak dotąd nie można wymienić ani jednej konferencji lub kongresu, któreby naprawiły położenie ludów Europy, ciężko przygniecionych skutkami wojny pod względem gospodarczym, i wszelkie te rozprawy i mowy różnych przedstawicieli państw i narodów to jedynie młócenie słomy.

I jedyny pożytek z tego jest chyba ten, że dzienniki i rozmaite biura telegraficzne, telefoniczne i radjowe mają niewyczerpany materjał do swych komunikatów, a reprezentanci w obradach udział biorący bezpłatne podroże, diety, możność zdobycia sławy i rozgłosu. Natomiast wszelkie te gadania biedakowi ani łyżki strawy nie przysporzą ani o pracę dla bezrobotnego się nie postarają, a raczej przeciwnie obciążają budżety państw.

A jednak ominąc ich nie można, choćby dlatego, że ludy Europy ciągle jeszcze oczekują od nich jakiegoś hasła zbawczego, które doprowadzi do naprawienia stosunków powojennych i że zgóry przesądzać nie można wyniku tych konferencji.

Do jednej z takich konferencji zalicza się też konferencja czyli kongres mniejszości narodowych w Genewie, który się odbył tam w dniach ostatnich i o której dla braku miejsca i z powodu małego zainteresowania, jaki on wzbudził, dotąd nie pisaliśmy.

Owoce tej konferencji były tego roku tak nikłe, że nawet pisma żydowskie, które w niej rej wodziły i najwięcej się nią interesowały, tak samo jak się interesują każdym targiem, na którym reklamować mogą swe towary, nic doniosłego z niego podać nie mogą.

I tak „Hajnt“ z dnia 29 sierpnia przynosi korespondencję z Genewy posła I. Grynbauma. Autor stwierdza na wstępie, iż rodzina mniejszości narodowych powiększa się, na kongres zgłaszają się przedstawiciele coraz to nowych mniejszości. Jednak organizatorzy kongresu zachowali daleko idącą ostrożność przy dopuszczeniu przedstawicieli nowych narodowości dochodzącą czasem do przesady. Nie załatwiono sprawy Rusinów (ukraińców) Białorusinów i polskich Litwinów, których żądania wykraczają poza ramy zakreślone dla kongresu. Co więcej wielu wpływowych członków komitetu przygotowawczego jest zdania, że dążenia do autonomji terytorjalnej nie wchodzą do kompetencji kongresu. Można wyczuć, że kierownicy kongresu obawiają się wyjścia poza ogólnikowe słowa i frazesy, Nie chcą również uczynić z kongresu trybuny dla swobodnego wypowiedzenia się pokrzywdzonych mniejszości, ani nie widzą w nim uzupełnienia Ligi Narodów.

„Der Moment“ konstatuje, że na kongresie ist nieją dwa przeciwstawne prądy: jeden chce rzeczy wiście, aby mniejszości uzyskały możność wpływania na swe rządy za pośrednictwem Ligi Narodów, drugi uczestniczy w kongresie wyłącznie prawnie celem paralizowania pierwszego. Tak więc kongres stoi na martwym punkcie, musi jednak przyjść przełom, który doprowadzi albo do zerwania kongresu albo do wyjścia na drogę bardziej radykalną. Pomimo ostrożnego stanowiska grupy niemieckiej odzywają się głosy, że dopiero po wejściu Niemiec do Ligi Narodów okaże się, iż kongres był tylko niemiecką intrygą.

„Neje Folkscajtung“, omawiając wyniki kongresu, wyraża przypuszczenie, iż wyłączenie z programu obrad kongresu sprawy prawa stanowienia, było wynikiem obaw przed niełaską Ligi Narodów. Na kongresie nie dopuszczono do głosu ludy, które przez „mądre i ostrożne“ postanowienia traktatu Wersalskiego zostały rozdarte na kawałki i sztucznie zmienione w mniejszości. Obrady ograniczono tylko do spraw kulturalnych i prawnych, ale i te sprawy nie mogą być załatwione przez dyplomację obecną ze względu na panujący imperjalizm wewnętrzny. Dlatego te rezolucje kongresu są tylko pobożnymi życzeniami, które

Krótki przegląd polityczny.

A więc wojewoda Bniński ma jednak byc usunięty. Upatrzony na jego zastępcę wojewoda Bilski odmówił przyjęcia tegoż stanowiska. Zlekceważenie ludu górnośląskiego. Podpory obozu przewrotu majowego. — P. premjer Bartel ćwiczy się w strzelaniu. F. I. D. A. C. w Warszawie.

Odmowa wojewody Bilskiego. Jak donosi „Kurj. Pozn.“ b. wojewoda śląski p. Bilski, któremu zaproponowano stanowisko wojewody poznańskiego (po jego usunięciu) udzielił odpowiedzi odmownej.

Z tego wynika, że istnieje zamiar usunięcia wojewody Bnińskiego. Chodzi jedynie o to, aby znaleść kandydata, którego nazwisko by zanadto nie drażniło ludności poznańskiej.

Krążą też pogłoski, że wojewodą poznańskim ma zostać wojewoda wileński Raczkiewicz.

Wielkie wzburzenie na G. Śląsku wywołał fakt, że p. Prezydent Rzpltej nie przyjął delegacji z G. Śląska, składająca się z kilku najwybitniejszych posłów wsprawie usunięcia wojewody i zamianowania na jego miejsce młodego profesora Grażyńskiego, któremu zarzucają skłonność do „Wyzwolenia“. Przy tej okazji dowiedziano się, że telegram w tej sprawie wysłany 26 zm. rzekomo doszedł do rąk p. premjera Bartla dopiero 31 zm.

— —

W Warszawie wykonują znowu ożywioną czynność komuniści. Policja polityczna w Warszawie dokonała licznych aresztowań wśród młodzieży komunistycznej Warszawy. Ogółem aresztowano około 100 osób.

Policja polityczna przeprowadziła też rewizję w mieszkaniu posła Niezależnej Partji Chłopskiej Ballina. W chwili, gdy policja polityczna wchodziła do mieszkania posła, odbywało się właśnie zebranie konspiracyjne komitetu złożone z 10 osób w tem 3 kobiety. Jedna z nich była sekretarka polskiej partji komunistycznej. Wszystkich obecnych aresztowano Z mieszkania posła Ballina zabrano w czasie rewizji szereg teczek i dokumentów, obciążających aresztowanych, którzy oddani zostali do dyspozycji sędziego śledczego.

Grupa posła Ballina należała do największych zapaleńców przewrotu majowego.

„Gazeta Poranna Warszawska“ notuje kilka faktów przeniewierzeń i fałszerstw przywódców „Strzelca“ w Radomiu.

— —

Ćwiczenia w strzelaniu p. premjera. Pisma narodowe w tonie półhumorystycznym donoszą, że p. premjer Bartel pilnie się ćwiczy w strzelaniu w godz. południowych pod oknami biur gmachu rady ministrów.

Zaznaczają też, że p. premjer Bartel jest filarem „Strzelca“, dziwią się jedynie, dlaczego ćwiczenia te odbywa akurat w gmachu rady ministów.

Związek wojaków państw sojuszniczych w Warszawie — a rząd. Dnia 4 września rozpoczną się w Warszawie obrady delegatów Związku międzyaliančkiego byłych wojaków (Federation interalliee des ancien combattant — Fidac). Na porządku obrad znajdują się m. in. sprawa zbrojeń niemieckich oraz sprawy gospodarcze i kulturalne.

W programie zjazdu przewidziana była poza wycieczką do Krakowa także wycieczka do Poznania celem zaznajomienia uczestników Zjazdu z stanem kulturalnym, gospodarczym a przedewszystkiem także narodowościowym tej dzielnicy i zademonstrowanie delegatom, że dzielnice byłego zaboru pruskiego są rdzennie polskie pod każdym względem i tworzą nierozerwalną całość z reszrą Rzeczypospolitej. W ostatniej chwili rząd odmówił w ministerstwie kolei dostarczania pociągu dla wycieczki do Poznania.

Skład osobisty rady prawniczej nie został jeszcze ustalony. Wiadomo, iż wejść mają do niej pp. Bukowiecki, profesorowie: Jaworski i Zoll z Krakowa, Makarewicz ze Lwowa, Rybarski z Warszawy, Peretjatkowicz z Poznania sędziowie Sądu Najwyższego Mogilnicki i Rappaport, adwokaci Jan Nowodworski Paschalski itd.

— —

Zgromadzenie Rady Ligi Narodów — bez Hiszpanji i Brazylji. 2. bm. w Genewie rozpoczęła się kolejna sesja Rady Ligi Narodów. Na posiedzeniu Hiszpanja nie była reprezentowana. Agencja Havasa dowiaduje się, że rząc hiszpański, nie czekając na decyzję Rady, postanowił już teraz zgłosić swe odstąpienie od prac Ligi Narodów. Według wiadomości urzędowych, rząd madrycki zawiadomi Sekretarjat Generalny Ligi Narodów o tem postanowieniu. Również miejsce Brazylji było puste.

Triumf, buta i zapalczywość niemiecka. Cała prasa niemiecka z zadowoleniem stwierdza, że z całą pewnością stałe miejsce w Radzie otrzymają jedynie Niemcy (stanie to 10 września rb.)

Hiszpanja musi się pożegnać ze swemi nadziejami do stałego miejsca, podobnie jak i Polska.

W zasadzie, zdaniem korespondentów, mający projekt komisji doznał nieznacznej tylko rewizji. Niemcy powinny być zadowolone, z przebiegu rzeczy w Genewie, gdyż powaga Niemiec nie została naruszona.

Tägliche Rundschau“ organ Stresemanna, oświadcza, że Niemcy zachowają po przyjęciu do Ligi, zupełnie swobodną rękę i dodaje od siebie, że nie wiadomo, czy Polska należeć będzie do państw, które przedstawione zostaną do ponownego wyboru na obecnej sesji — dając tem samem do zrozumienia, że Niemcy będą głosować przeciw ponownemu wyborowi Polski.

— —

Groźny zatarg z Hiszpanją o Tanger. Zdaje się, że Hiszpanja jednakowoż nie chce pozwolić na zlekceważenie jej przez to, iż jej nie udzielono przynależnego jej na równi z Niemcami miejsca stałego w Radzie Ligi, i tem gwałtownie odszkodować się pragnie zajęciem Tangeru. Mogą z tego nastąpić dalsze zawikłania, albowiem z Londynu donoszą: Ponieważ do portu w Tangerze zawinęły trzy hiszpańskie i dwa włoskie statki wojenne, przeto angielska eskadra gibraltarska wysłała na wody Tangeru okręt wojenny, który ma w razie niepokojów bronić obywateli brytyjskich.

Jednakże sytuacja w Hiszpanji też przedstawia się bardzo różowo. Albowiem donosza z Madrytu, że na ulicach panuje wielkie zdenerwowanie. Ubiegłej nocy słychać było tajemnicze strzały, co do których nikt nie umiał udzielić wyjaśnień. Wszyscy oczekują powrotu króla z Madrytu. Oddziały wojska maszerują w wielkiej ilości przez miasto. Podróżni z prowincji opowiadają, że wszystkie statki i mosty są strzeżone, a u podróżnych dokonano rewizji w poszukiwaniu broni. „Daily Express“ donosi, że król hiszpański zamianował generała Damaso Berengera dowódcą królewskich oddziałów przybocznych.

Krótkie wiadomości ze świata.

Straszna katastrofa w Drohobyczu. W Drohobyczu pewien szofer nabierał z rezerwuaru, znajdującego się koło apteki benzynę do auta. Wskutek nieostrożności szofera benzyna zajęła się i nastąpił straszny wybuch, tak iż sąsiednia kamienica zarysowała się, po czem część jej runęła. Płomienie ogarnęły cały dom i momentalnie przedostały się na sąsiednie kamienicę. Kilka osób zostało zabitych, a kilkanaście odniosło rany.

Znowu nieszczęście kolejowe w Niemczech. W Wrocławiu wykoleiła się w pobliżu dworca Schmiedefeld lokomotywa, wagon bagażowy i dziesięć pustych wagonów towarowych zniszczone. Ofiar w ludziach nie było

Komu los poszczęścił? Wygrana 40.000 dolarów we wczorajszem losowaniu dolarówki w Warszawie padła na numer, zakupiony przez Fundusz Emerytalny Urzędników Banku Polskiego, 8000 dolarów wygrała P. K. O.

Zawalenie się nowobudowanej fabryki w Budapeszcie. Na terenie budującej się fabryki firmy „Hungaria-Jacyuard, wydarzyła się straszna katastrofa, która pociągnęła za sobą wiele ofiar w ludziach.

Z niewiadomej przyczyny zawaliła się cała budowa grzebiąc pod gruzami 8 robotników i raniąc kilkunastu.

Najnowsze wiadomości własne.

Oberwanie się chmur nastąpiło wczoraj w okolicach Lauban, Bozen i Lignicy. Pioruny zabiły kilka osób i spowodowały liczne pożary. Burze i ulewy wyrządziły straszne spustoszenia.

Wstrząsające nieszczęście górnicze w Ameryce. Z Nowego Jorku donoszą o strasznym wybuchu w pewnej kopalni amerykańskiej. Kilka górników strasznie poparzonych zdołało się wyratować, kilku wyratowało pogotowie. Przeszło 200 górników dotąd nie wydobyto.

Hiszpanja uspakaja. Przedstawiciel hiszpański oświadczył, że Hiszpanja odsunąwszy się od Ligi Narodów w najbliższej przyszłości do żadnego innego bloku państw się nie przyłączy. (Jest tu mowa o rzekomym bloku państw śródziemnomorskich.)

Między rządem włoskim a rumuńskim został w Rzymie zawarty układ przyjaźni.

Litwini nie wiedzą czego chcą. Na posiedzeniu Rady Ligi Narodów, wezwano Litwę do oświadczenia się w jej sprawach (telegram nie podaje jakich). Litwini zażądali 10 dni zwłoki, aby się namyślić.

Pierwsza zdobycz Niemców po przyjęciu do Ligi Narodów. Według wiadomości nadchodzących z obrad członków Ligi Narodów, mają wojska francuskie opuścić Moguncję.

Zerwanie się mostu w Hiszpanji. Z Barcelony donoszą, że kiedy tam przejechał pociąg przez most, most cały runął. Już pasażerowie ostatnich wagonów odczuwali pewne wstrząsy. Po chwili miał przez most przejechać drugi pociąg, który jednakże udało się wstrzymać. Most ten został podmyty i uszkodzony podczas ostatnich burz i deszczów.

Piłsudski ma znowu zostać Prezydentem Rpltej. Organ wojskowy „Polska Zbrojna“ domaga się, aby p. min. Piłsudski zostawszy teraz naczelnym wodzem i ponosząc przez to olbrzymią odpowiedzialność przed narodem (Piłsudski przed narodem ?) został też i Prezydentem Rzpltej. (A co zrobią z Prez. Mościckim ?).

Prof. Kemmerer opuszcza Polskę 7 bm.

Na tropie morderstwa rytualnego.

4-letnia dziewczynka pokaleczona na cmentarzu żydowskim.

Powszechne oburzenie.

Z Warszawy donoszą, że w Dobrzyniu, w Województwie Warszawskiem znaleziono na cmentarzu żydowskim 4 letnią dziewczynkę, Julję Pomór silnie po kaleczoną. Okaleczenie według powszechnej opinji dokonano w żydowskich celach rytualnych. W związku z tem powstały zamieszki oburzonego tłumu tak, że policja musiała wkraczać i robić porządek.

muszą być dopiero wypełnione pilityczną treścią bojową.

Jak widać z powyższych rezolucyj wpływ mniejszości żydowskiej na kongresie nie uwydatnił się zupełnie. Natomiast wpływy niemieckie zostały mocno zaszachowane przez delegację polskich mniejszości.

KRONIKA.

Dziś:	Rozalja, p. Róża, p.
4. 9. 26.	Słońca wschód 5.15 zachód 18.41
	Księżyca wschód 1.49 zachód 18. 3
Jutro:	Wawrzyniec Just. b. w.
5 9 26	Słońca wschód 5.18 zachód 18.39
	Księżyca wschod 2.53 zachód 18.28
Pojutrze:	Zacharjarz pror.
6 9 26	Słońca wschód 5.19 zachód 18.37
	Księżyca wschód 4. 0 zachód 18 50

Z miasta.

Chojnice, dnia 4 września 1926 r.

— **Porządek nabożeństw w farze.** 7 30 Msza św. z polską nauką, 8.45 nabożeństwo niemieckie. 10 30 suma z polskiem kazaniem, przyjęcie polskich dzieci do pierwszej Komunji św. 12.15 Msza św. 3 po poł. Różaniec i Zgromadzenie Żywego Różańca. O 4. zebranie sodalicji w Klasztorze.

— **W ostatniej chwili** zwracamy uwagę na odbyć się mający w dniu jutrzejszym Bazar Dobroczynny na rzecz Zakładu św. Boromeusza. Bazar ten, jak już zapowiedzieliśmy, ze względu na swój donośny cel, wskutek czego przygotowany uroczmaicony program zainteresował wszystkich mieszkańców miasta. Koncert, śpiewy, strzelanie do tarczy, koło szczęścia, rożne gry, loterje fantowe, wróżenia z kart— no i zresztą kab. ret słynnych artystów i dancingu wystarczą dla urozmaicenia chwili. Komitet, który nie szczędził żadnych sił w kierunku przygotowań nad urządzeniem Bazaru, jutro napewno zbierać będzie owoce swej wytężonej pracy. Więc jutro wszyscy jak jeden mąż do Wilhelminki.

— **Wszystkim zainteresowanym osobom** podaje się do wiadomości, iż wypłata wsparcia z funduszu bezrobocia nastąpi w poniedziałek dnia 6 września br. o godz. 4$^1/_2$ po południu w Głównej Kasie Miejskiej pokój nr. 6.

— **Dnia wczorajszego** w drodze powrotnej przejeżdżało przez Chojnice 84 motocyklistów biorących udział w międzynarodowym rajdzie motocyklistów. Pierwszy z nich przybył o godz. 10,45. W drodze zdarzył się nieszczęśliwy wypadek, któremu uległo dwóch motocyklistów, z których jeden odniósł złamanie ręki a drugi złamanie nogi. Udział w rajdzie brało 3 Polaków, 2 Francuzów i jeden Belgijczyk.

Nadmienić należy, iż policja tutejsza z komendantem p. komisarzem Trawickim i asp. p. Kurkiem na czele podczas całego rajdu motocyklistów czuwała nad porządkiem, który był pod każdym względem wzorowy, dowód tego, że w rejonie chojnickim nie zanotowano żadnego wypadku. Słusznie należy się też policji uznanie.

— **Z targu.** Targ w dniu dzisiejszym ożywiony. Płacono za wieprzowina 1,60—1,70 zł, skopowina 1,30— zł, cielęcina 1,10 zł, wołowina 1,20 zł, mięso siekane 1,60 zł. Masło 2,50—2,60 zł, jaja 2,50 —2,60 zł Ryby: liny 1,50 za ft., szczupaki 1,40, okonie 60 gr. Warzywo: kapusta 15—20 gr. sztukę, marchew 10—15 za pączek, cebula 50 gr. za litr, ogórki 1 60 zł mendel, gruszki 15—20—25 gr za litr, śliwki 20 gr litr, jabłek 10 gr pęczek, pomidory 50 gr za ft., jabłka 25 gr za litr.

— **Zabawa „Sokoła“ w Nowej Cerkwi.** W niedzielę dnia 5 bm o godz. 8 ej wiecz. odbędzie się w Nowej Cerkwi przedstawienie amatorskie połączone ze zabawą taneczną. Program m. i. przewiduje monologi, śpiewy i sztukę teatralną „Chłopi arystokraci“, wykonane przez amat. turystów z Kępna. Spodziewać się należy że i wielka część druhów z Chojnic w uroczystości tej udział weźmie.

— **Zwracamy szczególną uwagę** na ogłoszenie Związku Urzędników Kolejowych który to w niedzielę dnia 5 bm. urządza bal w hotelu „Engla“ i w „Hotelu Centralnym“.

— **Z działalności Związku Podoficerów Rezerwy** Podoficerowie rezerwy organizują się w Związku Podof. Rezerwy. Związek podoficerów rezerwy w Chojnicach zaczyna ożywiać się, dowodem tego było wczorajsze zebranie urządzone w hotelu „Centralnym“. Spora ilość członków obradowała pod przewodnictwem w zast. prezesa p. Rolińskiego. Omawiano kilka spraw bieżących m. i. i manewry bydgoskie, na które wyśle związek delegację około 20 członków.

W wolnych głosach przemawiał redaktor „Dziennika Pomorskiego“ p. Kaszubowski, który w gorących słowach omówił zasady członków Związku i równocześnie zachęcał do intensywnej pracy nad zorganizowaniem wszystkich podoficerów rezerwy w Związku Podoficerów rezerwy. Przebieg zebrania był nader harmonijny. O dodz. 10 zebranie zamknięto hasłem „Jedność“.

— **W hotelu „Priebe“** własność p. Kaletty odbywa się począwszy od dziś codziennie koncert nowozaangażowanej orkiestry.

— **Wyjazd robotników do Francji.** Ziemski Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Warszawie (ul. Grzybowska 45) komunikuje, że w dniu 11 września rb. będzie przeprowadzona w lokalu Urzędu rekrutacja robotników na wyjazd do Francji, następującej kategorji zawodowej i liczby: 10 tokarzy, 10 walcowników drutu (ciągaczy), 30 robotników przemysłowych — siły pomocnicze i 100 robotników do kopalń rudy żelaznej.

Zainteresowani robotnicy winni się zgłosić do Urzędu punktualnie o godz. 8.30 rano (11 IX) z do wodami: legitymacją poszukującego pracy, dowodem osobistym z fotografją lub wyciągiem z ksiąg ludności stałej z fotografją i książeczką wojskową. Robotnicy w wieku poniżej 26 lat winni przedłożyć zezwolenie z P. K. U.

Odjazd do Wejherowa przyjętych przez Misję Francuską robotników musi nastąpić najpóźniej 13 września rb. wieczorem.

— **Ze srebrnego ekranu.** Przeróbki słynnych powieści na scenarjusz filmowy stają się popularnym czynnikiem łączącym literaturę z masami biernemi, które to z przyczyn różnych niestety nie mają dostępu do książki. To też znaczenie filmów pierwszorzędnych jest bardzo duże tembardziej, że odzwierciadlają one w tym wypadku wartość książki.

To też dyrekcja **Kina Nowości** starającą się zawsze o filmy pierwszorzędne i tym razem nie za wiedzie głośnym filmem p. t. „Oddajcie mi dziecko“ (Tragedja nieprawnego dziecka) tragedja w 10 aktach. W roli głównej występuje znana z obrazu „Czwarte Przykazanie“ głośna Mary Carr.

Powyższy ten film wyświetla Kino Nowości tylko 2 razy, wobec czego niech każdy pospieszy po bilet wejścia, który — oczywiście nie za darmo — za opłatą nabyć można w kolejce przed Kinem Nowości.

Z powiatu świeckiego.

Pruszcz. Ponieważ z Pruszcza do najbliższego kościoła katolickiego odległość znaczna, postanowili polacy-katolicy z Pruszcza i okolicy pobudować kościoł katolicki. W tym celu zawiązało się też Towarzystwo Budowy Kościoła, którego zadaniem jest zbieranie funduszu na ten cel. Do zarządu tegoż Tow. wchodzą pp. Fr. Cichański i Pęk. Nadmienić wypada, że odprawia się nabożeństwa w miejscowej szkole, która jednakowoż nie może pomieścić wszystkich wiernych.(T).

Nowy Jasiniec. (Przetarg) Na resztówce dawnego majątku Jasiniec znajduje się gorzelnia z urządzeniem, która już od lat kilku jest nieczynną. Obecnie Okręgowy Urząd Ziemski w Grudziądzu takową w drodze przetargu ograniczonego sprzedaje za cenę 26000 zł. (T.)

Korytowo. Znany u nas obywatel p. Wardziński Marceli wybudował własnym kosztem Bożę Mękę w której znajdujemy statue św. Antoniego. Uroczystego poświęcenia dokonał ks. proboszcz Repiński z Pols. Łąk w niedzielę 22 sierpnia br. (T.)

Suchom. (Wydzierżawienie.) Gmina tutejsza wydzierżawia polowanie gminy Suchom wielkości 90 ha na przeciąg trzech lat. Wydzierżawienie odbędzie się w poniedziałek 6 wrześn.br w tutejszym sołectwie. (T)

Osie. (Wycieczka) W niedzielę 22 sierpnia br. urządziło wycieczkę z muzyką miejscową Kółko Rolnicze, w której również udział wzięło Stow. Dzieci Marji. (T.)

Sulnówko. (Swięto strzeleckie.) Miejscowe Towarzystwo Powst. i Wojaków obchodziło w niedzielę 22 sierpnia br. swe tegoroczne święto strzeleckie. Z pośród 51 członków którzy wzięli udział w strzelaniu, najlepszym strzelcem okazał się p. Dyźnizy Zurek sekretarz Tow., drugim strzelcem został p. Jan Zurek z 53 pierścień., a trzecim p. Aleksander Malinowski. Z młodzieży wojackiej która również brała udział w strzelaniu odznaczyli się p. Władysław Ligmanowski, p. Józef Tutlewski i p. Antoni Pliszka. (T.)

Przewodnik pow. świecki. (Ruch w tartakach.) Praca w tartakach miejscowym jak i okolicznych wre w całej pełni Ludność tut dziwiąc się temu, słusznie zaznacza, że bory nasze w niedługim czasie bowiem całkiem wycięte zostaną.

Z Pomorza.

Jarmark. Dnia 9 września odbędzie się w Lipnicach jarmark na bydło.

Z Tucholi i okolicy.

— **Wszystkim pp. Kupcom i Przemysłowcom w Tucholi** zwracamy szczególną uwagę na korzystny dział ogłoszeń pisma naszego, które rozchodzi się po wszystkich miejscowościach Pomorza, to też słusznie zaznaczyć możemy, że wszelkie nadane ogłoszenia napewno odniosą pożądany skutek. Ogłoszenia przyjmuje agentura nasza w Tucholi przy rynku wzgl. Administracja nasza w Chojnicach.

— (Przejęcie łaźni miejskiej). Nowa łaźnia miejska została już przez komisję budowlaną odebrana. Wobec późnego rozpoczęcia i ukończenia budowy, publiczność niestety nie będzie mogła z niej w roku bieżącem korzystać. (P)

— (Renowacja wieży kościoła ewang.) Wieża tut. ewangel. kościoła podlegała już oddawna gruntownej reperacji. Wskutek odpadających cegieł groziło niebezpieczeństwo przechodzącym. To też gruntowna renowacja przeprowadzona została przez tut. budowniczego p. Leona Schmeltera, która ukończona będzie z końcem tygodnia. (P.)

Kosobudy, pow. chojn. (Strzelanie.) W ostatnią niedzielę odbyło się drugie strzelanie tut. Tow. Powst. i Woj. Członkowie zebrali się o godz. 2 popoł. przed lokalem p Trzebiatowskiego i wymaszerowali z kom. p. Jaszewskim na czele do strzelnicy. Strzelanie otworzył druh prezes Krefft czteroma strzałami na odległość 200 m z pozycji leżącej z podparciem. W strzelaniu brało udział 40 członków tow. i kilkanaście członków młodzieży wojackiej. Najlepszymi strzelcami dnia tegoż byli druh Piechowski 40 p., Trzebiatowski 36 p., i Narloch Jan 35 p., od młodz. woj. Wałdoch Fr. 36 p., Lewiński Aug. 35 p. i Fielbrand 34 p. W międzyczasie przybyli jako goście ks. wik. Radtka i kupiec Szamocki z Brus, których to powitał druh prezes. Okazało się, że najlepszym strzelcem dnia był ks. wik. Radtka z Brus 43 p. Towarzystwo podziękowało ks. wikaremu za udział w strzelaniu, wyrażając swą radość i gratulacje przez komend. drh. Jaszewskiego.

Zebranie przyszłe miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 5 września na sali p Trzebiatowskiego, na które się wszystkich druhów prosi. (iks)

Grudziądz. (Dziecko pod kołami pociągu.) Onegdaj zostało przejechane przez pociąg osobowy na szlaku Grudziądz—Toruń pomiędzy stacjami Wałdowo Szlacheckie a Mniszek dwuletnie dziecko robotnika Wł. Knaka z Małego Rudnika.

Pociąg najechał na dziecko w chwili, kiedy w towarzystwie czteroletniej dziewczynki przechodziło przez tor kolejowy w miejscu niedozwolonem.

Po zatrzymaniu pociągu wydobyto z pod wozów kolejowych dziecko, które okazywało słabe oznaki życia i oddano je stroskanym rodzicom.

Śledztwo w toku.

Czarnocin, pow. kościerski. (Nowe towarzystwo.) Z inicjatywy miejscowego nauczyciela p. Szwochy założono tu przed kilku tygodniami Tow. Gim. „Sokół", do którego przystąpiła znaczna ilość młodzieży. Prezesem, zarazem i naczelnikiem jest p. Szwoch.

Zebranie ponowne odbędzie się dnia 5 IX, na którem omówiony ma być istotny plan i program działania. B.

Koźmin, pow. kościerski (Zebranie propagandowe) na rzecz parcelacji rolnej odbyło się tu niedawno, na którem przemawiał znany tu p. H. Chociaż zebranie mieć miało charakter bezpartyjny, a jedynie propagandowy celem spisu osób pragnących otrzymać dział ziemi z majątków okolicznych pod parcelację oddanych, to jednak p. H. nie mógł nie wypowiedzieć, że pragnący osadę, powinni koniecznie zaabonować „Głos Ludu" z Czerska i „Gazetę Grudziądzką." B.

Pogódki, pow. kościerski. (Adorację Najświętszego Sakramentu) obchodzono tu w dniach 26 i 27 bm., które to dni były niejako świętem parafjalnym. Stąd kościół ślicznie był przystrojony i wiernymi przepełniony — zwłaszcza wieczorem. Pobyt w świątyni umilało pięknym śpiewem miejscowe kołko śpiewu „Halka". Wielka rzesza wiernych przystąpiła przy tej sposobności do sakramentu spowiedzi.

— (Remont kościoła). Dawno zapowiedziana naprawa miejscowego kościoła nastąpiła przed kilku dniami. Remont rozpoczęto od małej wieży, bo ta już od dość długiego czasu chyliła się zwolna. Należy zaznaczyć, że koszta remontu pokryte zostaną przez specjalny podatek od parafjan ściągnięty. Kościół nasz jako jeden z najstarszych w diecezji naszej nadzwyczaj cennym jest zabytkiem po istniejącym w dawniejszych wiekach w tych tu okolicach opactwie Cystersów, przez których to właśnie został zbudowany. Zakon Cystersów jak wiadomo po pierwsze dla niezdrowego powietrza spowodowanego licznemi bagniskami i trzęsawiskami, a po drugie z powodu nie nazbyt żyznej ziemi przeniósł się w okolice Pelplina, pobudowawszy tam drugi takiż kościół — obecny tum diecezalny. B.

Mosina. (Ujęcie świętokradców.) Jak się dowiadujemy od dłuższego czasu dwóch moralnie upadłych wyrostków okradało skarbonki w tutejszym kościele. W koncu ptaszków przyłapano na gorącym uczynku. Skradzione pieniądze odebrano złodziejom, a ich samych odstawiono do sądu w Poznaniu gdzie spisano protokół.

Z dalszych stron.

Lwów. (Wilki i niedźwiedzie.) Z Podkarpacia donoszą, iż pojawiły się ogromne stada wilków i niedźwiedzi, które czynią w tamtejszych okolicach spustoszenia. Wilki rozzuchwaliły się tak dalece, iż napadają na osiedla, liczące po kilkadziesiąt lub nawet kilkuset mieszkańców. Zwłaszcza duże rozmiary przyjęło najście wilków w powiecie Skolskim.

— (Bandytyzm). Objawy bandytyzmu na terenie województwa lwowskiego stają się coraz groźniejsze. Ostatnio w powiecie sokalskim w lesie pod Naporkami kilku uzbrojonych bandytów napadło na handlarza bydłem Kratca, zdążającego na jarmark do Borkowa, Kratc, gdy mu odbierano niewielką sumę, którą miał przy sobie, usiłował stawiać opór. Wobec tego strzelono do niego kilkakrotnie. Od otrzymanych ran Kratc zmarł po kilku godzinach. Wszczęte przez policję śledztwo doprowadziło do aresztowania jednego z mieszkańców Naporek, podejrzanego o morderstwo.

Warszawa (Tragedja mężatki) W mieszkaniu własnem 33 letnia Helena Szybrowa, po gwałtownej sprzeczce z mężem swym poderznęła sobie gardło nożem. Desperatkę w stanie ciężkim przewiozło Pogotowie do szpitała św. Rocha.

Wilno. (Na dwie zmiany). Zwiększający się stale ruch w przemyśle garbarskim zmusił zarząd garbarni „Union" do wprowadzenia pracy na dwie zmiany t. j. po 16 godzin dziennie.

(Rozbudowa miasta), jak to wynika ze sprawozdania specjalnego komitetu rozbudowy m. Wilna, postępuje bardzo nieznacznie. Dotychczas ani jedna z rozpoczętych budowli nie została ukończona, a rozpoczęte roboty są w toku. Do dnia 1. bm. komitet udzielił 45 petentom pożyczek na ogólną sumę 2.078.663 zł. zaś Bank gospodarstwa Krajowego przyznał pożyczki 21 petentom na sumę 663.000 złotych.

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice.

— „Sokół". Cwiczenia gimnast, jakoteż zapaśnicze odbywają się co wtorek i czwartek od godz. 8 mej wieczorem w hali gimnastycznej. Naczelnik.

— Zebranie ścisłego komitetu święta W. F. P. W. odbędzie się w niedzielę dnia 5 IX. 26 r. o godzinie 10-ej w lokalu p. Kaletty.

— „Sokół". Próbne ćwiczenia do przysposobienia Wojskowego odbędą się w niedzielę dnia 5 bm. o godz. 8 rano na placu Hilmarshofu. wobec czego proszę o bezwględne stawienie się wszystkich druhów Naczelnik.

— Zebranie tow. Polek nie odbędzie się tak jak zwykle w pierwszy piątek miesiąca tylko w ostatni piątek miesiąca to jest 24 6. m. na starostwie o godzinie 6 wieczorem. P. Sikorska zareferuje o kursie modniarstwa i o kursie gotowania. Zarząd.

Chojnice. Towarzystwo Zgoda pod op. św. Józefa donosi swym członkom, iż w niedzielę, dnia 5 września o godz 4 popoł. odbędzie się miesięczne zebranie na sali p Januszewskiego. Goście mile widziani. Zarząd.

Duża Kłodawa. W niedzielę 5 bm. o godz. 4 po poł. odbędzie się miesięczne zebranie Tow. Powst. i Wojaków u drucha Narlocha, gdyż w ubiegłą niedzielę z ważnych przyczyn nie mogło się odbyć.

Po zebraniu urządza towarzystwo zabawę latową, na którą uprzejmie druhów jako i gości za prasza Zarząd.

Brusy. Zebranie Kółka Rolniczego w Brusach odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. zaraz po nabożeństwie na sali p. Przewoskiego. Zarząd.

Silno. Zebranie „Tow. Ośw." odbędzie się w niedzielę dnia 5 IX o godz 4.30 po poł. na sali p. Janoszka. Na porządku obrad: wykład p. naucz. Kurdyna na temat „Socjalizm a religja" i zabawa jesienna. O liczny udział prosi Zarząd.

Stara Kiszewa

Zebrnnie mies. Tow. Inw. Woj. odbędzie się 5. 9. o godz. 1½ na sali p Kęsickiego. Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich członków koniecznie Zarząd.

Dział gospodarczy.

Giełda Gdańska,

z dnia 4 września 1926 r.

100 guld. gd	173,50 złot.
100 rmk.	213,70 „

Giełda Warszawska.

dnia 4 września 1926 r.

Dolar	8,98 – 8,97 zł
Funt szterling	43,68 zł

Giełda zbożowa.

3. września 1926 r.

Żyto	100 kg.	30,00--31,00 zł.
Pszenica	„ „	41,75—44,75 zł.
Mąka żytnia 70 proc.	„ „	48,25—00,00 zł.
„ „ 65 „	„ „	49,75—00,00 zł.
„ pszenna 65 proc.	„ „	68,00—71,50 zł.
Jęczmień browar.	„ „	29,50—33,00 zł.
Owies	„ „	24,50—26.00 zł
Ospa żyt.	„ „	20,25—21,25 zł.
Ospa pszenna	„ „	22,50 -00,00 zł

Usposobienie spokojne.

Poznańska targowica miejska.

Urzęd. not. cen Komisji Targowej

z dnia 28 sierpnia 1926 r.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

1. Stadniki: gatunek I. 152— — zł, II. 126—130 zł, III. 100—108 zł, IV. 00—00 zł.
2. Owce: gatunek I. 130—134 zł, II. 110—112 zł, III. 98 - 100 zł.
3. Cielęta: gatunek I. 176—000 zł, II. 164—000 zł, III. 150 zł, IV. 140 zł.
4. Swinie: gatunek I. 246—000 zł, II. 235—238 zł, III. 220—230 zł, IV. 210—000 zł, V. 000—000 zł. Maciory 200—236 zł.
5. Jałówki i krowy: I. 160—000, II. 136—140, III. 120—122, IV. 100—000, V. 70—80 zł.

Usposobienie ożywione.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego." w Chojnicach.

W tych dniach zasnął w Bogu zaopatrzony najśw. Wijatykiem nasz kolega

ś. p.

Alfons Wyrowiński

uczeń VI. kl. klasycznego gimnazjum w Chojnicach.

Żegnaj kolego!

2026 **Uczniowie gimn.**

Od dzisiaj, dnia 4 sierpnia codziennie

koncert

Hotel Priebe.

W ogrodzie cukierni Radke

w niedzielę, dnia 5 września

od godz. 4 tej po poł.

KONCERT

o wzmocnionej kapeli.

Od godz. 9

DANCING

w altanach.

Wstęp wolny. Wstęp wolny.

B. Radke

właśc. cukierni.

Wyborne napoje, ciastka i lody.

Bazar dobroczynny

W niedzielę, dnia 5 września 1926 roku

urządza się

na rzecz Zakładu św. Boromeusza

Bazar w Wilhelmince

o bardzo urozmaiconym programie.

Koncert dwóch kapel
Śpiewy chórów mieszanych
Strzelanie do tarczy o nagrody
Koło szczęścia
Gra w kostki i fanty

Loterja fantowa (główną wygraną tłusty skop)
Domek czarodziejski
Wróżenia z kart i ręki
Pogotowie ratunkowe
Kabaret (występują słynni artyści)

Winiarnia — Szlachetne piwa — Kawiarnia i cukiernia
Liczne bufety — Ciepłe i zimne potrawy i zakąski.

DANCING

Początek o godz. 2 giej po poł. Wstęp 50 gr., dzieci 20 groszy.

O liczny udział szanownej publiczności uprasza

Kuratorjum Zakładu św. Boromeusza.

Prosimy dobrowolne datki możliwie do piątku w Zakł. św. Borom. oddać.

KINO NOWOŚCI

W sobotę i niedzielę 4 i 5 września o godz. 8.15

Tylko 2 dni. Tylko 2 dni.

Oddajcie mi dziecko!

(Tragedja nieprawego dziecka.)

Pieśń rozpaczy, tragedji i miłości macierzyńskiej w 10 aktach.

W roli głównej: MARY CARR znana z obrazu Czwarte przykazanie.

Obraz ten jest symfonją starganego matczynego serca—serca, jakich dziesiątki miljonów biją na ziemi – jest tragedją ofiarnych matek, poświęcających się dla swoich dzieci.

Film powyższy przewyższa wszystko dotychczas widziane. 2020

Przetarg przymusowy

w poniedziałek dnia 6 września 26 r. o godz. 2 i pół w Pawłówku przed sołectw. sprzedam najwięcej dającemu za gotowkę

14 morgów 2033

koniczyny

Mazuś

komornik sądowy Chojnice.

Przetarg przymusowy

w poniedziałek dnia 6 września 26 r. o godz. 5 i pół po poł. w Lichnowach u p. Napierkowskiego sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę 2032

2 stadniki

Mazuś

komornik sądowy Chojnice.

Przetarg przymusowy

w poniedziałek dnia 6 września 26 r. o godz. 5 po poł. w Lichnowach u pana Jałoszewskiego sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę 2031

2 prosiaki

Mazuś

komornik sądowy Chojnice.

Przetarg przymusowy

w poniedziałek dnia 6 września o godz. 3 po poł w Pawłówku u pana Dzwonkowskiego sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę 2030

5 morgów żyta

na pniu

Mazuś.

kom. sądowy. Chojnice.

Inteligentna

gospodyni

dobrze wykwalikowana poszukuje

posady

Adres wskaże ekspedycja nin. pisma 2028

Kawaler

kapitan, poszukuje 1 lub 2

pokoje

umeblowane lub nie, możliwie z osobnem wejściem blisko koszar od 15 bm. Zgłosz w eksp Dz. Pom.

Niniejszem zawiadamiam Szan. Publiczność, że objąłem

skład kolonjalny

od p. Mollusa przy placu Jerzego nr. 7.

Staraniem mojem będzie zadowolić Szan Publiczność we wszystkich wymaganiach.

Prosząc o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa, kreślę z szacunkiem 2023

Bernard Łangowski.

Po dokonanem przeprowadzeniu naszego składu

na ulicę Gdańską nr. 4

polecamy

wszelkie artykuły jesienne i zimowe we wielkim wyborze

po bardzo korzystnych cenach.

Jako specjalność polecamy towary białe wyrobu fabryki Bracia Czeczowiczka, Andrychów po cenach konkurencyjnych

J. Skwierawski i S-ka.

Z powodu uroczystości familijnej jest restauracja moja w niedzielę dnia 5 września br.

zamknięta

P. Smeja

ulica Dworcowa. 2034

Lustrzany połysk

Urbin

Związek Urzędników Kolejowych w Chojnicach

urządza

W niedzielę, dnia 5 bm.

w hotelu Engla i w hotelu Centralnym

Wielki jesienny bal

początek o godz. 8 wiecz.

Wstęp do Engla 2 zł. do Centr. 1.50 i 2 zł.

KASA STEFCZYKA

spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedz. w Powałkach

czynna jest zawsze w czwartek.

Przyjmuje depozyty, wkłady, udziela pożyczek członkom

na dogodnych warunkach.

Zarząd.